

STRATEGAETH GORFFORAETHOL

2025 – 2030

Cyflwyniad

Mae'r strategaeth hon yn amlinellu ein gweledigaeth, ein cenhadaeth a'n hamcanion strategol ar gyfer 2025-2030. Mae'n cynnal ein llwyddiant fel rheoleiddiwr sy'n perfformio'n dda, yn adeiladu ar ein cryfderau, ac yn mynd i'r afael â'r meysydd i'w gwella. Ein huchelgais o hyd yw bod yn rheoleiddiwr o'r radd flaenaf – yn ystwyth, yn gadarn ac yn effeithiol wrth gyflawni ein cyfrifoldebau rheoleiddio, yn uchel ein parch ymysg rhanddeiliaid, ac yn parhau i ddiwallu holl Safonau Rheoleiddio Da yr Awdurdod Safonau Proffesiynol (PSA).

Wrth gefn y strategaeth hon, mae'r dogfennau canlynol:

- Strategaeth Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant
- Strategaeth Ariannol
- Strategaeth Ddigidol
- Cynllun pobl
- Y fframwaith adrodd ar berfformiad busnes

Rydym wedi rhoi disgrifiad lefel uchel o'n cyfeiriad strategol. Byddwn yn darparu rhagor o wybodaeth am sut byddwn yn cyflawni pob amcan yn ein cynlluniau busnes blynyddol ac ar ein gwefan.

Mae'r strategaeth hon yn dechrau o safle cryf, gyda chysylltiadau cadarnhaol â rhanddeiliaid, sefyllfa gadarn o ran cyllid gan gynnwys lefel briodol o gronfeydd wrth gefn, a buddsoddiad sylweddol mewn trawsnewid digidol sy'n addo gwella ein gwasanaeth i gwsmeriaid.

Byddwn yn parhau i ddatblygu ein capasiti mewnol i gyflawni'r uchelgais gan weithredu'r newidiadau a amlinellir yn y strategaeth gorfforaethol hon, drwy gefnogi'r strategaethau ariannol, pobl, digidol a Chydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant i gyflawni ein cenhadaeth, ein gweledigaeth a'n hamcanion strategol arfaethedig erbyn 2030.

Mae'r strategaeth hon yn canolbwyntio ar feysydd newid, ond rydym wedi ymrwymo i wella'n barhaus ar draws ein swyddogaethau statudol craidd, e.e. cynnal y cofrestrau, cymeradwyo cymwysterau, a rheoli ein gweithrediadau addasrwydd i ymarfer. Hefyd, byddwn yn parhau i wireddu'n effeithiol y gwelliannau mawr a gyflawnwyd yn ystod cyfnod y strategaeth bresennol, ym meysydd addysg a hyfforddiant, y safonau proffesiynol newydd a'r trawsnewidiad digidol, gan wneud addasiadau yn ôl yr angen.

Gweledigaeth, cenhadaeth ac amcanion strategol

Gallwch weld ein gweledigaeth, ein cenhadaeth a'n hamcanion strategol isod ac fe'u hamlinellir yn y tudalennau dilynol. Mae'r amcanion hyn yn cydblethu ac yn gorgyffwrdd yn naturiol. Er enghraifft, mae'r amcan cyntaf yn rhoi sylw dyledus i'n gwaith ni, gydag eraill, i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau, ond bydd cyflawni hynny'n cydblethu â'n holl waith arall.

Wrth nodi ein tri amcan strategol, rydym wedi ystyried agweddau allanol a mewnol ein gwaith. Mae ffocws allanol i'r ddau amcan

cyntaf, ac mae'r trydydd yn canolbwyntio mwy yn fewnol.

Rydym yn cydnabod ein bod yn un o nifer o randdeiliaid mewn cyd-destun ehangach o sefydliadau a gweithwyr proffesiynol sy'n gweithio i wella gofal llygaid ym mhob un o bedair gwlad y Deyrnas Unedig er budd cleifion a defnyddwyr gwasanaethau. Byddwn yn parhau i gydweithio â phartneriaid ar draws y sector i gyflawni ein gweledigaeth ar y cyd ar gyfer newid.

EIN CYNLLUN PUM MLYNEDD

Creu gwasanaethau gofal llygaid tecach a mwy cynhwysol

Mae llawer i'w ddathlu am y pum mlynedd diwethaf. Er gwaethaf heriau COVID-19, mae ymddiriedaeth y cyhoedd yn y cofrestryddion a bodlonrwydd â'r gwasanaeth yn parhau i fod yn uchel. Mae mwy o bobl sydd â phroblemau llygaid yn troi at ein cofrestryddion fel

eu pwynt cyswllt cyntaf yn hytrach na'u meddyg teulu. Mae ein cofrestryddion yn dysgu sgiliau newydd ac yn ysgwyddo mwy o gyfrifoldebau clinigol, gan alluogi cleifion i gael mynediad at ystod ehangach o wasanaethau gofal llygaid yn eu cymunedau. Mae'r sector mewn sefyllfa dda i fanteisio ar gynlluniau'r Llywodraeth ar gyfer y tri newid ffocws mewn gofal iechyd: o'r ysbyty i'r gymuned; o analog i ddigidol; ac o salwch i atal.

Er hynny, mae achosion o golli golwg y gellir ei atal yn parhau i fod yn sylweddol. Ac mae tystiolaeth sy'n awgrymu nad yw llwyddiannau'r pum mlynedd diwethaf yn cael eu rhannu'n gyfartal, gyda rhai grwpiau o gleifion yn wynebu rhwystrau uwch o ran cyrchu gwasanaethau a chanlyniadau gwaeth. Er enghraifft, mae ein harolwg o ganfyddiadau'r cyhoedd yn dangos bod pobl o leiafrifoedd ethnig yn llai tebygol o gael prawf golwg. Hefyd, mae'n fwy tebygol bod pobl anabl yn adrodd bod rhywbeth yn mynd o chwith yn ystod ymweliad, ac mae'r darlun cyffredinol yn awgrymu bod bregusrwydd yn cael effaith sylweddol ar fynediad a phrofiad. Mae arolygon allanol wedi tynnu sylw at effaith yr argyfwng costau byw fel rhwystr i gyrchu gofal llygaid. Mae argaeledd gwasanaethau gwell yn amrywio rhwng gwledydd ac o fewn gwledydd.

Er bod ein data cydraddoldeb yn dangos bod y sylfaen cofrestryddion yn fwy amrywiol nag erioed o'r blaen, mae ein harolwg o gofrestryddion yn dangos bod profiadau o weithio yn y sector yn anghyfartal. Mae ymddygiad camdriniol,

aflonyddu a gwahaniaethu yn uwch yn y sector hwn nag mewn meysydd eraill yn y GIG ac yn fwy tebygol o gael eu profi gan rai grwpiau poblogaeth. Rydym mewn perygl o golli gweithwyr proffesiynol da pan fydd y galw am eu gwasanaethau'n cynyddu, ac mae'r amgylcheddau gwaith anniogel y mae'r ymddygiadau hyn yn eu creu yn peryglu diogelwch cleifion.

Nid yw problemau o'r fath yn unigryw i'r sector hwn. Mae rheoleiddwyr gofal iechyd eraill yn rhoi mwy o sylw i'r materion hyn, ac mae'r PSA yn cryfhau ei waith craffu ar reoleiddwyr gofal iechyd o ran materion Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant, gan annog mwy o gyfranogiad wrth fynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd. Bydd Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant yn cael ei wreiddio ar draws ein gwaith a thrwy gydol y cylch bywyd proffesiynol o addysg a hyfforddiant i gofrestru, gosod safonau ac addasrwydd i ymarfer. Fodd bynnag, er y gall rheoleiddio gyfrannu'n gadarnhaol at y maes hwn, ni all ddarparu'r holl ddatrysiadau. Gan fod y materion hyn yn strwythurol ac yn amlochrog, bydd angen ymdrech ar draws y sector i fynd i'r afael â nhw, gan weithio mewn partneriaeth ac ar y cyd â llawer o weithredwyr.

Bydd y blaenoriaethau yn 2025-30 o dan y thema hon yn cynnwys:

- defnyddio data a mewnwelediad ymchwil i dynnu sylw at anghydraddoldebau sy'n wynebu'r cyhoedd, cleifion a gweithwyr proffesiynol;
- defnyddio ein dulliau rheoleiddio i helpu i leihau'r rhwystrau sy'n atal pobl rhag cyrchu gwasanaethau, cefnogi'r rheini sydd mewn amgylchiadau bregus i gael gofal o ansawdd uchel, a mynd i'r afael ag amgylcheddau gwaith negyddol; a
- monitro a mynd i'r afael ag unrhyw gynrychiolaeth anghymesur o grwpiau â nodweddion gwarchoddedig ym mhrosesau rheoleiddio'r Cyngor Optegol Cyffredinol.

Cefnogi arloesedd cyfrifol a diogelu'r cyhoedd

Mae gofal llygaid yn newid; yn wyneb datblygiadau mewn technoleg, darpariaeth gwasanaethau, modelau busnes, trefniadau comisiynu a phatrymau gwaith cofrestryddion. Mae'r newidiadau hyn yn cynnig cyfleoedd a heriau y mae'n rhaid i reoleiddio ymateb iddynt.

Yn wahanol i rai rheoleiddwyr eraill, nid ydym yn cymeradwyo cynnyrch na gwasanaethau. Mae hyn yn golygu nad oes gennym rôl uniongyrchol i hwyluso arloesedd. Fodd bynnag, byddwn yn cyfrannu at greu amgylchedd sy'n annog arloesedd drwy ymgysylltu ag arloeswyr i egluro'r fframwaith rheoleiddio, drwy sicrhau bod ein safonau ymarfer yn glir ac yn gymesur, a thrwy sicrhau bod y cymwysterau rydym yn eu cymeradwyo yn ogystal ag addysg a datblygiad proffesiynol parhaus (DPP) ein cofrestryddion yn eu parato'n well i ddiwallu anghenion cleifion yn y dyfodol. Dylai diwygio deddfwriaethol greu fframwaith sefydlog a fydd yn galluogi pob busnes i fwynhau manteision rheoleiddio yn ogystal â chefnogi arloesedd a buddsoddiad allanol. Yn olaf, byddwn yn monitro lefelau arloesedd a rhwystrau yn ein harolwg i gofrestryddion busnes.

Mae pryderon cynyddol ynghylch prinder gweithlu mewn rhai ardaloedd daearyddol.

Drwy wireddu manteision llawn ein diwygiadau addysg a hyfforddiant, meddwl yn strategol am gymwysterau ôl-gofrestru a darparu system fwy hyblyg o DPP, byddwn yn defnyddio ein dulliau rheoleiddio i gynyddu capasiti'r gweithlu ac yn cefnogi cofrestryddion i ddatblygu eu swyddogaethau i ddiwallu anghenion gofal llygaid cleifion yn well.

Mae taro'r cydbwysedd cywir rhwng cefnogi arloesedd cyfrifol, diogelu'r cyhoedd a chynnal hyder y cyhoedd yn y proffesiynau a'r busnesau rydym yn eu rheoleiddio yn debygol o fod yn thema sy'n codi dro ar ôl tro yn ystod cyfnod o newid cyflym posibl. Mae arloesedd wedi trawsnewid gofal llygaid yn ystod y degawdau diwethaf ac mae datblygiadau yn y dyfodol yn addo lleihau rhwystrau i fynediad a sicrhau canlyniadau gwell. Gan gydbwysu â hyn, wrth i gofrestryddion ymgymryd â gwaith clinigol mwy cymhleth, rhaid i reoleiddio ymateb i broffil risg sy'n newid. Byddwn yn canolbwyntio ar greu fframwaith rheoleiddio hyblyg ac ystywyth sy'n cefnogi arloesedd ar yr un pryd â chynnal y mesurau diogelu angenrheidiol.

Bydd diwygio'r Ddeddf Optegwyr yn moderneiddio ein dull o reoleiddio busnes ac yn llenwi bylchau pwysig mewn diogelu'r cyhoedd. Bydd diweddarau ein safonau busnes yn flaenoriaeth gynnar yn ystod cyfnod y strategaeth. Bydd diwygio deddfwriaethol hefyd yn rhoi rhyddid i ni wneud a diwygio ein rheolau ein hunain, rhai ohonynt heb newid ers blynyddoedd lawer, gan ein gwneud yn fwy abl i gefnogi'r sector i addasu i amgylchedd sy'n newid.

Bydd y blaenoriaethau yn 2025-30 o dan y thema hon yn cynnwys:

- cefnogi cofrestryddion i ddarparu gofal llygaid mwy clinigol drwy wireddu manteision llawn ein diwygiadau addysg a hyfforddiant a mabwysiadu dull mwy strategol o ymdrin â chymwysterau ôl-gofrestru;
- diwygio ein system DPP fel ei bod yn canolbwyntio ar ansawdd yn hytrach na maint datblygiad proffesiynol, ac yn cefnogi'r rolau clinigol estynedig y bydd cofrestryddion yn eu cyflawni wrth ail-ddylunio gwasanaethau; ac
- ymestyn rheoleiddio i bob busnes sy'n cyflawni gweithgareddau cyfyngedig sy'n seiliedig ar safonau wedi'u diweddarau ar gyfer cofrestryddion busnes.

Atal niwed drwy reoleiddio ystwyth

Bydd ein dull rheoleiddio yn esblygu i fodloni disgwyliadau modern rheoleiddwyr ac i fynd i'r afael â heriau cyfredol. Ym maes rheoleiddio, fel mewn gofal iechyd, mae atal niwed cyn iddo godi yn well na thrin problemau sy'n codi wedyn. Bydd y ffocws hwn ar atal yn cydblethu â'n gwaith i gryfhau ein dull o ddelio â data a gwybodaeth a throsi hyn yn gamau gweithredu effeithiol. Yn gysylltiedig â hyn, byddwn yn rhoi arweiniad rhagweithiol ar faterion amserol ac yn cydweithio ar ddatrysiadau i faterion sy'n wynebu'r sector.

Byddwn yn manteisio ar gyfleoedd i rannu ein data cofrestru ac arolygu i gefnogi comisiynwyr i gynllunio gwasanaethau'n well, ac i gleifion ddod o hyd i'r ystod ehangach o wasanaethau sy'n cael eu darparu gan gofrestryddion yn eu cymunedau ac elwa ohonynt.

Mae ymchwiliadau i ofal gwael i gleifion yn aml yn tynnu sylw at fethiant i wrando ar bryderon cleifion neu ddefnyddwyr gwasanaeth.

Mae'r Cyngor Optegol Cyffredinol yn bodoli i ddiogelu'r cyhoedd, felly rydym yn bwriadu cryfhau llais y defnyddiwr ar draws ein gwaith, gan ein galluogi i roi buddiannau'r cyhoedd a chleifion wrth galon rheoleiddio. Mae hyn yn cynnwys deall safbwyntiau a phrofiadau'r cyhoedd a chleifion yn well drwy'r gwaith ymchwil rydym ni'n ei gomisiynu, meithrin ein perthynas â sefydliadau sy'n cynrychioli'r grwpiau hyn, a sicrhau bod y buddiannau hyn ar flaen y gad wrth siapio'r penderfyniadau rydym ni'n eu gwneud.

Byddwn yn parhau i baratoi ar gyfer diwygio'r Ddeddf Optegwyr, er nad yw'r amserlen yn hysbys eto. Ar ben hynny, efallai y bydd gofynion y Comisiwn Elusennau, safonau PSA diwygiedig, a gyrrwyr allanol eraill yn gofyn am newidiadau i'n trefniadau llywodraethu, ein rheolaeth ariannol a'n model gweithredu. Er eu bod yn aml yn anweledig i randdeiliaid, mae'r trefniadau hyn yn darparu'r sylfeini cadarn sy'n sail i'n holl weithgareddau.

Bydd y blaenoriaethau yn 2025-30 o dan y thema hon yn cynnwys:

- rhoi'r cyhoedd a chleifion wrth galon ein dull rheoleiddio drwy fuddsoddi mwy yn ein gweithgareddau ymchwil, ymgysylltu'n well â grwpiau cleifion a chryfhau llais y defnyddiwr yn ein strwythurau gwneud penderfyniadau;
- newid i fodel rheoleiddio sy'n fwy rhagweledol ac sy'n ceisio atal niwed, ar sail dull sy'n seiliedig ar risg, sy'n cael ei yrru gan ddata, sy'n cyfuno ein gwybodaeth a'n dealltwriaeth, ac sy'n trosi hyn yn gamau gweithredu effeithiol;
- cefnogi'r gwaith o gynllunio'r gweithlu a dewis cleifion drwy gasglu data gwell am gofrestryddion a gwella sut rydym yn cyhoeddi ac yn rhannu hyn ag eraill; a
- newid ein trefniadau llywodraethu a phrosesau mewnol eraill mewn ymateb i ddiwygio deddfwriaethol, gan gynnwys drwy greu bwrdd unedol ac adolygu strwythur ein pyllgor cyngori.

Ariannu ein strategaeth

Bydd rheoli ariannol yn effeithiol, optimeiddio ein hadnoddau, a gwella ein cydnerthedd ariannol yn ein galluogi i wireddu ein strategaeth yn effeithiol.

Rydym yn disgwyl y bydd yr amgylchedd ariannol allanol yn parhau i fod yn heriol ac yn anwadal. Ein huchelgais, felly, yw cyfateb y gwaith o gyflawni ein strategaeth gorfforaethol ar gyfer 2025-30 o fewn cyfanswm yr adnoddau sydd ar gael.

Bydd pum amcan ariannol yn sail i hyn:

- sefydlogrwydd a chynaliadwyedd ariannol;
- tryloywder ac atebolrwydd mewn rheolaeth ariannol;
- cynnal cronfeydd wrth gefn priodol ar gyfer mentrau strategol ac unrhyw faterion eraill a all godi;
- sicrhau gwerth am arian; a
- cynnal archwaeth risg isel i ganolig yn ein rheolaeth ariannol.

Bydd ein hincwm yn parhau i ddeillio'n bennaf o'r ffioedd rydym yn eu codi ar gofrestryddion i ymuno â'r gofrestr neu i aros ar y gofrestr, ac ni fyddwn yn ceisio datblygu ffynonellau incwm newydd. Rydym yn disgwyl i lefelau incwm cyffredinol gynyddu'n gymedrol, yn unol â chwyddiant a thwf y gofrestr, er y gallai diwygio rheoliadau busnes ddarparu lefelau referniw uwch.

Bydd arbedion effeithlonrwydd o gynlluniau, gan gynnwys trawsnewid TG a symud i swyddfeydd llai, yn ein helpu i gadw unrhyw godiadau mewn ffioedd cofrestru mor isel â phosib.

Byddwn yn adolygu ein dull o bennu ffioedd cofrestru, gwella tegwch, a sicrhau gwerth am arian, gan sicrhau bod y ffioedd a bennir gennym yn ddigonol i dalu ein costau gweithredol ac i gynnal ein cronfeydd wrth gefn o fewn y terfynau y cytunwyd arnynt.

MESUR LLWYDDIANT

Byddwn yn defnyddio fframwaith adrodd ar berfformiad i'n helpu i fesur llwyddiant y strategaeth. Mae ein dull gweithredu yn cydnabod ein bod yn un rhanddeiliad mewn system ehangach ac y bydd ymyriadau rheoleiddio ar eu pen eu hunain yn aml yn annigonol i sicrhau newid. Efallai y bydd oedi sylweddol rhwng ymyriad a newid amlwg, ac yn aml ni fydd yn bosibl priodoli achos ac effaith. Er hynny, mae'n bwysig olrhain cyfeiriad y daith mewn ffordd strwythuredig drwy ddefnyddio amrywiaeth o fesurau i ddarparu darlun cyflawn.

Bydd ein dull o adrodd ar berfformiad yn cynnwys:

- parhau i adrodd ar ddangosyddion perfformiad allweddol o ran ein perfformiad gweithredol a'n cynnydd yn erbyn gweithgareddau'r cynllun busnes drwy bapurau cyhoeddus y Cyngor ac yn ein hadroddiad a'n cyfrifon blynyddol;
- adroddiadau i'r PSA i'w helpu i asesu ein perfformiad;
- gwreiddio dull gwireddu buddion yn ein gwaith prosiect; a
- basged o ddangosyddion ar gyfer mesur canlyniadau lefel uchel a brofir drwy ein harolygon, data mewnol a ffynonellau dibynadwy o ddata allanol;

Mae'r PSA yn bwriadu diwygio ei Safonau Rheoleiddio Da yn ystod oes y strategaeth hon ac efallai y bydd angen i ni wneud newidiadau i'n hadroddiadau i fodloni ei ofynion.